

Notitie Wet natuurbescherming Waterkanten - Lisse

Notitie

Wet natuurbescherming

Locatie	:	Waterkanten - Lisse
Datum	:	4 december 2020
Auteur	:	R. Sluijs
Email	:	rsluijs@idds.nl
Telefoon	:	0647114354
Opdrachtgever	:	VORM Ontwikkeling B.V. Schiehaven 13 3024 EC Rotterdam

© IDDS b.v. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch of anderszins zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever.

1. Inleiding

Op dit moment worden de werkzaamheden voor de laatste fase van project de Waterkanten in Lisse voorbereid. Naar aanleiding hiervan zijn vragen gesteld over de aanwezigheid van vleermuizen in de bomen in het plangebied.

In het verleden hebben ten behoeve van het plan de Waterkanten in Lisse meerdere (nadere) ecologische onderzoeken plaatsgevonden. Deze betroffen soms overlappende delen van verschillende ontwikkelingen binnen de Waterkanten. Zo wijkt het huidige plangebied af van het plangebied dat is onderzocht tijdens het nadere onderzoek van 2017. Ten opzichte van dat plangebied zijn inmiddels gebouwen gesloopt en bomen gekapt.

Deze notitie zal een eenduidig beeld scheppen van de situatie in het huidige plangebied.

2. Tijdslijn onderzoeken

In 2017 is een nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd (IDDS 19-10-2017 J824/ADO). Alleen in het najaar, tijdens de paarperiode, zijn toen paarverblijven van ruige dwergvleermuis waargenomen. Tijdens vleermuisonderzoeken op andere locaties, zijn in het najaar van 2017 steeds dezelfde geluiden als in het plangebied gehoord. Deze geluiden kwamen ook van plaatsen waar absoluut geen vleermuizen konden verblijven. Uit de literatuur bleek, dat het om struiksprinkhanen gaat. Deze hebben vrijwel dezelfde golflengte als sociale geluiden van ruige dwergvleermuis. Dit werd de aanleiding om de gegevens van het onderzoek in 2017 nogmaals te analyseren. Hieruit bleken struiksprinkhanen op de plaatsen waar de paarverblijven zouden zijn, de geluiden te maken. Door het analyseren van de gegevens kon, vrijwel zeker, begin 2018 al worden uitgesloten dat paarverblijven in 2017 aanwezig waren.

Om dit geheel uit te sluiten is in 2018 in september (IDDS 1-10-2018 J824/ADO) nogmaals een nader onderzoek naar paarverblijven gedaan. Hierbij is ook gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera. Alle bomen met holtes zijn toen onderzocht. Dit onderzoek bracht aan het licht dat geen paarverblijven aanwezig zijn. Met de warmtebeeldcamera is geen warmte vastgesteld in de holtes van bomen in het plangebied. De bomen in het noordelijk deel van het plangebied, waaronder de wilg waar in 2017 struiksprinkhanen waren gehoord, waren toen al gekapt.

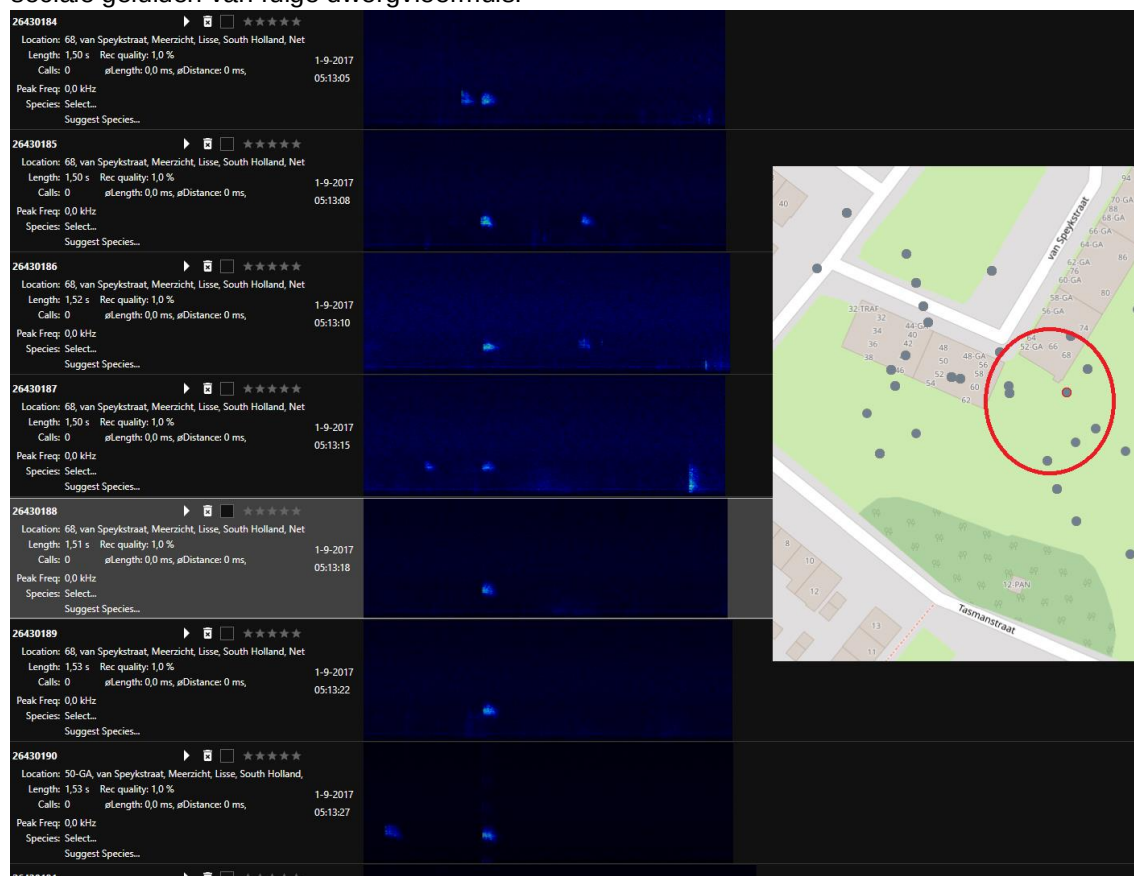
Op 11 november 2020 is door R. Sluijs, ecooloog van IDDS, een bezoek gebracht aan het plangebied. Namens VORM was L. van den Hoek aanwezig.

3. Veldbezoek

Op 11 november in de middag is het huidige plangebied nogmaals gecontroleerd op openingen in bomen die voor vleermuizen geschikt zouden kunnen zijn. Hierbij zijn alle bomen binnen het plangebied bekeken op aanwezige holten. De aanwezige holten zijn beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen. Holten die naar boven gericht zijn en/of water bevatten zijn bij voorbaat ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Tevens is gelet op aanwezige sporen van vleermuizen, zoals uitwerpselen en rondom de holte en zwarte strepen aan de binnenkant van de holte. Tijdens dit bezoek is gebleken dat zich in de bomen waar de struiksprinkhanen aanwezig waren, geen openingen bevinden. Ook de andere bomen zijn nogmaals gecontroleerd op voor vleermuizen geschikte openingen. Deze zijn niet aangetroffen. Voor foto's en een overzicht van locaties waar de bomen zich in het plangebied bevinden, zie fotobijlagen.

4. Onderbouwing

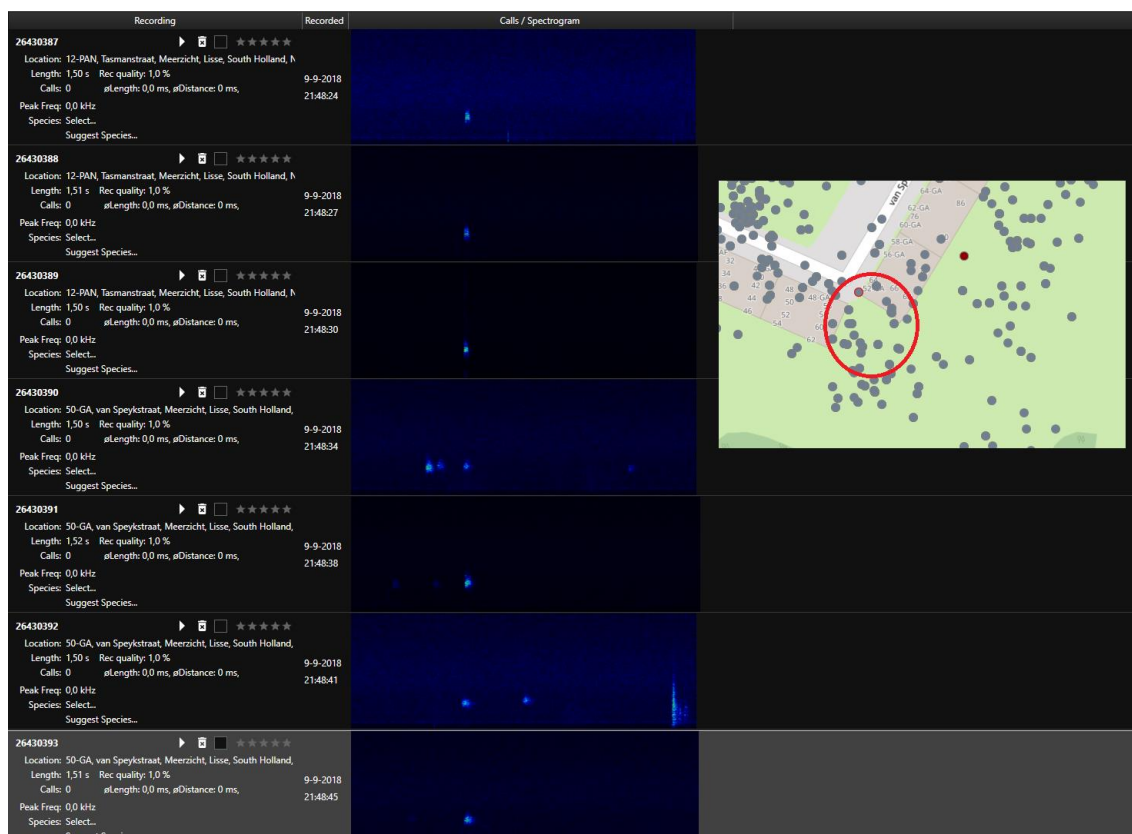
Tijdens het onderzoek dat is uitgevoerd in 2017 zijn geluiden opgenomen die in eerste instantie geïnterpreteerd werden als sociale geluiden van ruige dwergvleermuis. Echter bleek na verdere analyse en voortschrijdend inzicht dat het hier geluiden van struiksprinkhanen betrof. De geluiden van struiksprinkhanen kunnen makkelijk verward worden met de geluiden van vleermuizen. De geluidsopnamen van 2017 zijn in 2018 en 2020 opnieuw geanalyseerd en geconcludeerd moet worden dat in het plangebied eerder geen geluiden zijn opgenomen van sociale geluiden van ruige dwergvleermuis.

Figuur 1: Achtereenvolgende opnames eerste bezoek in paartijd 2017 (weergegeven in sonogrammen) van struiksprinkhanen in het plangebied. Dit zijn slechts enkele van de waarnemingen binnen de rode cirkel.

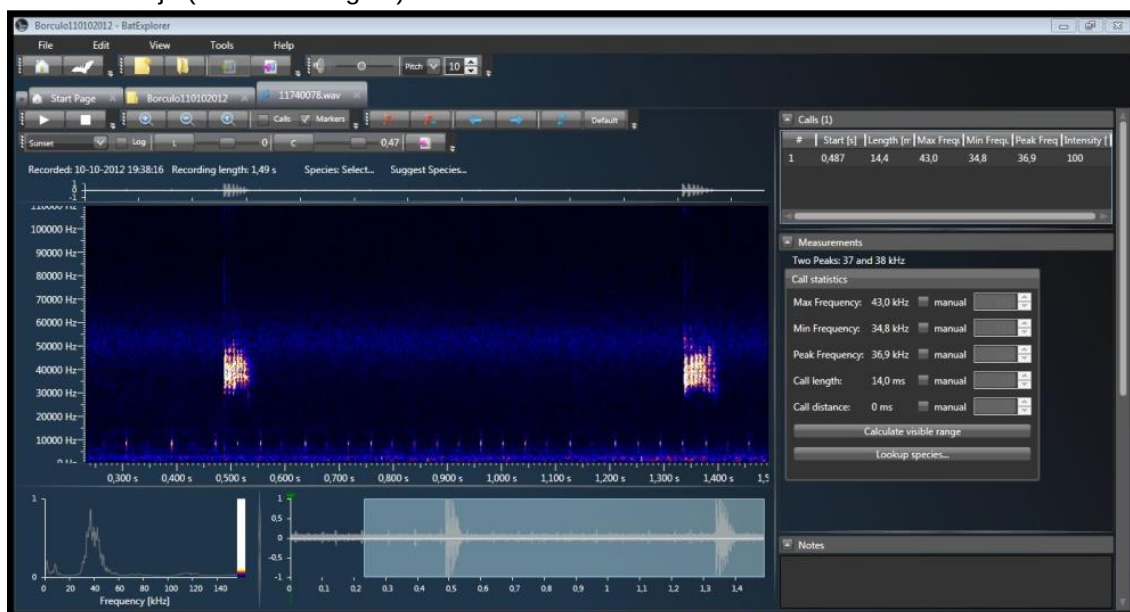
Figuur 2: Achtereenvolgende opnames tweede bezoek in paartijd 2017 (weergegeven in sonogrammen) van struiksprinkhanen in het plangebied. Dit zijn slechts enkele van de waarnemingen binnen de rode cirkel.

Figuur 3: Achtereenvolgende opnames 2018 (weergegeven in sonogrammen) van struiksprinkhanen in het plangebied. Dit zijn slechts enkele van de waarnemingen binnen de rode cirkel.

De Handleiding NEM-Vleermuis transecttellingen van de zoogdiervereniging (rapportnummer 2017-19, augustus 2017) heeft het in § 6.6 over opnames van sprinkhanen en krekels: “Het kan ook voorkomen dat er geluiden van nacht-actieve sprinkhanen en krekels tussen je opnames zitten. Sprinkhanen en krekels produceren ook ultrasone geluiden (ong. 40 kHz) en zijn vooral actief tussen 19.00 uur 's avonds en 03.00 uur 's nachts, en vooral in de maanden

juli tot en met oktober. Het geluid klinkt (10x vertraagd) bijvoorbeeld als een soort van snelle, blikkerige, ratel en ziet er in het sonogram uit als een paar rechte, verticale strepen in een vierkant blokje (zie afbeelding 35)."

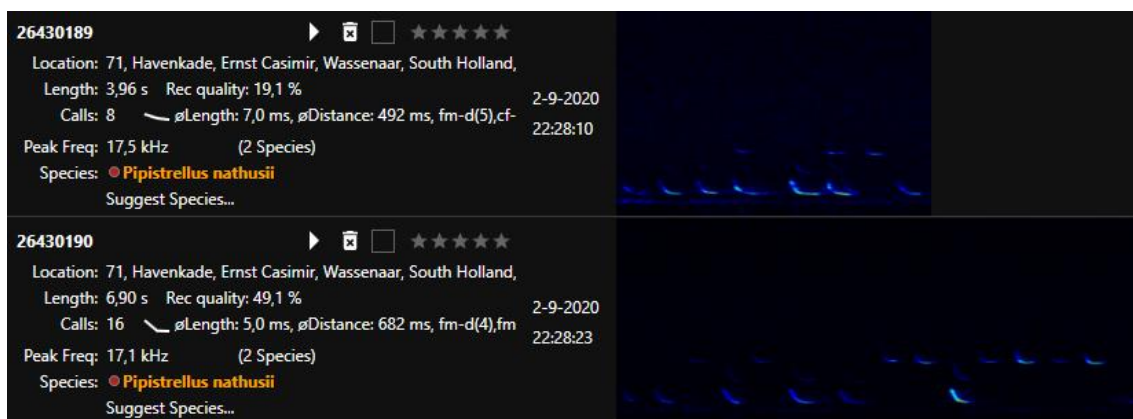
Figuur 35. Voorbeeld van sonogram geluid struiksprinkhaan.

Figuur 4: Afbeelding uit Handleiding NEM-vleermuis transecttellingen

De afbeeldingen uit figuur 1 komen overeen met figuur 2.

Voor een overzicht van sprinkhaangeluiden, inclusief bijbehorende sonogrammen, zie <https://www.eis-nederland.nl/batdetector>. Op deze website van EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, kan ook het geluid worden afgespeeld.

De sonogrammen van ruige dwergvleermuis zijn anders.

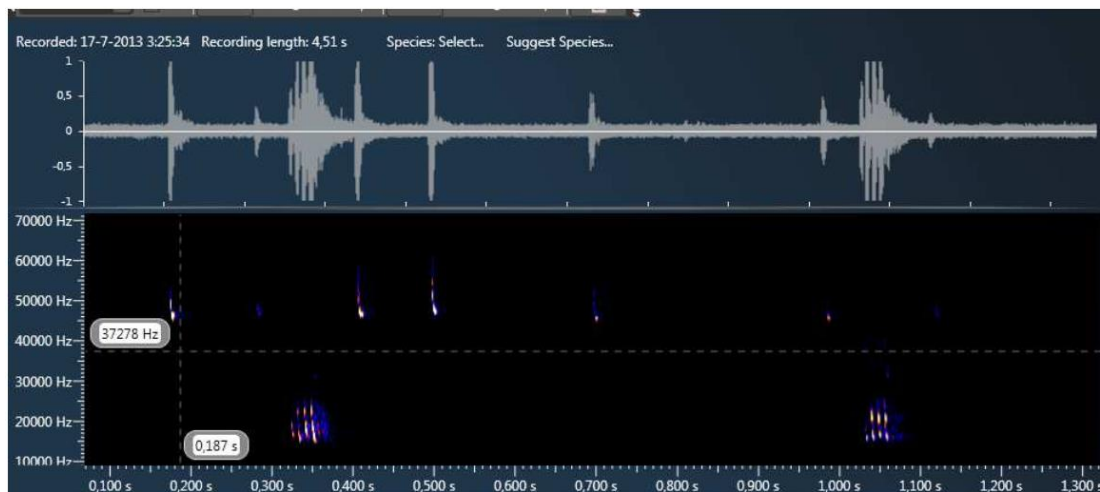

Figuur 5: Sonogrammen van sociale geluiden van ruige dwergvleermuis. Pieken rond de 40Khz en dalen van 17Khz. Opnames R. Sluijs.

De afbeelding van figuren 1 en 2 komen niet overeen met de afbeelding van figuur 3. Er is een duidelijk verschil tussen de korte stippen in afbeeldingen 1 en 2 en de vloeiende lijnen van de geluiden van vleermuizen.

De sonogrammen in figuur 3 komen overeen met de sonogrammen uit het sonogrammenboekje van de zoogdiervereniging (Herkenning van vleermuissoorten en gedrag aan de hand van echolocatiegeluiden – voorlopige versie 2014 E.A. Jansen + H.J.G.A. Limpens).

Ruige dwergvleermuis; Feind, vaak tweedelig, twee lettergrepen met een tusssenpuls; eerste deel 15 - 18 kHz, 4 - 7 losse pulsen, trager dan P.pip en laatste elementen hoger eindigend , tweede deel 30 - 38 kHz, 5-6 losse pulsen en laatste elementen hoger eindigend, soms alleen eerste deel.

Figuur 6: Afbeelding uit sonogrammenboekje van sociale geluiden van ruige dwergvleermuis.

De ruige dwergvleermuis roept vanaf zijn verblijfplaats (BIJ12 kennisdocument, Zoogdiervereniging), waardoor de locatie nauwgezet bepaald kan worden.

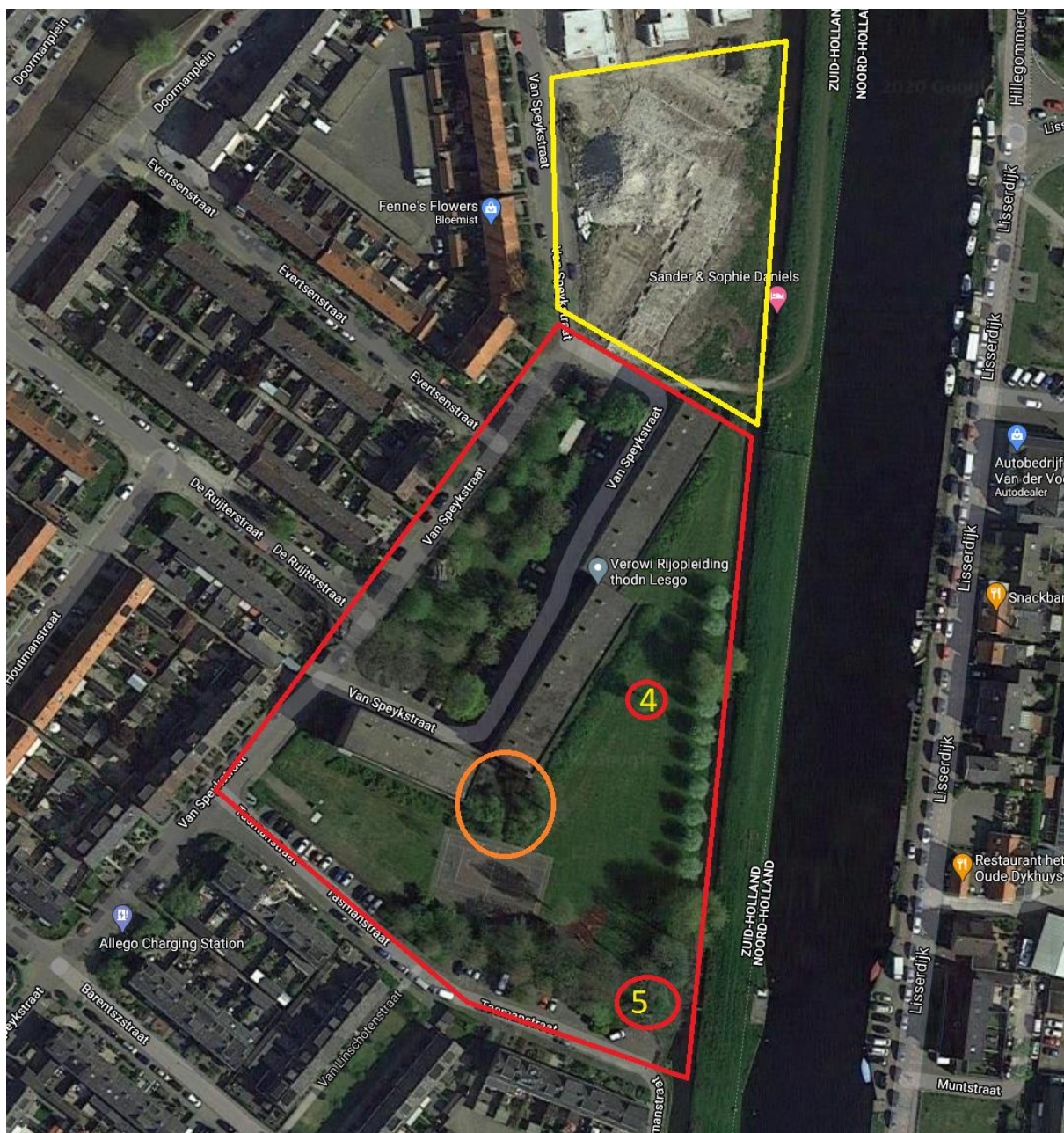
Op 11 november 2020 is bevestigd dat in de bomen waar in eerste instantie een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis was gevonden, geen geschikte openingen aanwezig zijn (zie figuur 8t/m12). Op grond van het bovenstaande is het uitgesloten dat zich paarverblijven van vleermuizen bevinden in bomen binnen het plangebied.

5. Conclusie

In 2018 is, op basis van herinterpretatie van de gegevens uit 2017, nieuw nader onderzoek gedaan naar paarverblijven. In het rapport van 1 oktober 2018, wordt onderbouwd aangegeven dat zich geen paarverblijven bevinden in het plangebied.

In 2020 zijn de gegevens van beide onderzoeken nogmaals geanalyseerd. Tevens zijn deze door middel van een literatuurstudie onderbouwd. Samen met een veldbezoek in november 2020 leidt dit tot de conclusie dat het uitgesloten is, dat zich paarverblijven van vleermuizen bevinden in bomen binnen het plangebied.

Fotobijlagen

Figuur 7: Locaties bomen en plangebied

Het gele en rode kader behoorde tot de onderzoeken in 2017 en 2018. Het gele kader is reeds ontwikkeld. Het huidige plangebied in november 2020 (rode kader) is dus kleiner.

De oranje cirkel geeft de bomen aan waar in 2017 in eerste instantie een paarverblijf van ruige dwergvleermuis was geconstateerd. Deze bomen beschikken niet over openingen.

Rode cirkel met nummer 4: plaats figuur 9, 10, 11 in bijlage.

Rode cirkel met nummer 5: plaats es figuur 12 in bijlage.

Figuur 8: Overzichtsfoto van de bomen waar in eerste instantie in 2017 een paarverblijf van ruige dwergvleermuis was aangetroffen. Deze bomen blijken niet te beschikken over holtes.

Figuur 9: Wilg met gaten. Zie ook figuren 10 en 11.

Figuur 10: In bovenstaande wilg (zie ook figuren 9 en 11) loopt het spechtengat niet door. Tijdens het nader onderzoek in 2018 is deze boom met warmtebeeldcamera afgespeurd. Geen warmte was aanwezig. Zowel de onderzoeker als een datalogger heeft geen paarverblijf van vleermuizen waargenomen. Voor locatie zie figuur 8.

Figuur 11: Deze spleet in dezelfde wilg als in figuren 10 en 11 loopt eveneens niet door en is daarom voor vleermuizen ongeschikt.

Figuur 12: De gaten in deze es aan de zuidoostkant lopen niet door. Voor locatie zie figuur 8.